

T O U H A P O Z T I Š E N Í
H L E D Á N Í T I C H A

Udivuje, jak mnoho lidí žije v tichosti, v mlčení, nikoli v mlčení těch, kteří byli umlčeni, ale v tichu před Bohem a v naslouchání; to řekl někdo z NDR po setkání v Magdeburku v květnu 1982. Při letním setkávání v Taizé vyprávěli mladí lidé, jak důležité pro ně je mlčení, ve kterém přebývá Bůh.

Očekávat Boha v noci

Jedno vyznání z Anglie: Noc je dlouhá, tichá a nekonečná. Rozhoduji se před Pánem a dávám se mu dlouhodobě k dispozici, chci mu dobrovolně věnovat tento čas. A protože tato noc je očekáváním, je i má modlitba očekáváním Boha. Jsem zde, zcela prostý, k dispozici, aby on mohl ke mně přijít, jak jen bude chtít. I když můj duch bloudí roztržitě kolem, i když jsem ospalý a když se sotva modlím - před Pánem jsem zde i se svým tělem. Na tuto dobu jsem se samozřejmě připravil, vyhledal jsem si několik textů, které mi pomáhají. Ale nakonec, tuto dobu využívá Kristus a ne já. Noc, tedy doby, kdy jindy s spím, nemá nic společného s denními událostmi, s lidmi kolem mne a s mou prací. Je to doba prázdná, doba, ve které mne nerozptylují denní povinnosti a zájmy. Je to také doba, kdy neplatí žádná omluva, že bych musel zkracovat modlitbu proněkteré naléhavé záležitosti. Nehal jsem se vzbudit, abych se modlil a to vkládá do mých přímluv naléhavost. Tak se mlčení nocí ještě prohloubí a odstup od každodenních starostí a věcí se zvětší. Neshledávám noční mlčení jako jakési doznívání dne, mezi dnem a nocí je nutné oddělení. Noc je dlouhá. Když se dlouhou dobu, třeba několik hodin přidržuji Boha, zjišťuji, že modlitba nás obdarovává také dobou klidu a jakéhosi odpočinku. Mohu očekávat Boha výslovně v čase, který mu náleží, který je jeho. Mám čas na to, abych vědomě cítil ticho a abych do něj pronikal.

Otevřít dveře k mému srdci

Dopis z Francie: Jak mohu najít čas k mlčení, když pracuji jako vychovatelka, celý den samé setkání, slova a nejrůznější problémy, až z toho je hlava kolem? Je ale doba, kterou si utrhnu z tohoto celodenního provozu. Nejde o to, abych stáhla se do ideální "pouště", která je ve mně, ale abych se dostala ke zdrojům mlčení ve mně. Při své práci, setkáních a také v modlitbě musím neustále v sobě otevírat dveře vedoucí k srdci. Jenom odtud, jen ze srdce mohu toho druhého vůbec ~~uslyšet~~ slyšet. Odtud také vychází pohled, který mi dává porozumět, co mi ten druhý chce říci a který mi může poskytnout tvůrčí odpověď na každodenní problémy. Jaký klíč otevírá tyto dveře ?

Phled na ikonu nebo na obraz na stěně; ruka, která spočine lehce na kříži, který nesu; zklidněný dech a pozorné naslouchání tlukotu srdce, takže se i můj rozjitřený duch přizpůsobí rytmu srdce - pak rozvážně jdu a nechvátám. Vědomě přerušuju denní rytmus krátkými okamžiky ticha a klidu, kdy si uvědomuji, že mne někdo poslal a že ve mně někdo přebývá. A pak dlouhé doby ticha v rozjímání, o které

denně bojuji mezi svými termíny, protože vím, že se s jinými setkám jen tehdy, do té míry, jak daleko se dostanu ve svém setkání s Bohem.

Přítomnost neviditelného Boha

Podněty ze Španělska: Během celého dne můžeme najít chvíle, kdy se nám podaří ztišit se : ať je to při práci, v továrně, v kanceláři; o přestávce ve škole; na cestě domů autobusem, metrem, na kole či pěšky. Můžeme se na chvíli zastavit v kostele nebo v kapli, které přece vyzývají, abychom se tam scházeli a obrátili se k Bohu bez zvláštního záměru. Naše modlitba na ta ových místech splyne s modlitbou mnoha, mnoha generací, které Boha chválily a oslavovaly dávno před námi. O sobotách a nedělích najdeme ticho v přírodě, provázené jenými zvuky zvěře; tam objevujeme, čím jsme ve svém nejhlubším nitru, zakoušíme mlčení, které nám odhaluje přítomnost neviditelného Boha.

Setrvávat v tichu, jako dítě, které klade květ k patě kříže a pak ještě zůstává chvíli stát tváří v tvář tajemství Kristovy smrti a zmrtvýchvstání. Setrvávat v tichu, jakomladý muž, který klečel před svatostánkem a prosil, aby přišel den, kdy věřící lidé na celé zemi budou společně žít v jednotě těla Kristova, jeho církve. Setrvávat v tichosti jako manželé, kteří se spolu dívají na obraz Matky Boží s dítětkem a uvažují o své společné cestě : o vestě úplné vzájemné oběti pro nového človíčka, který se jim má narodit.

Pod křížem na vrcholů hory

Dopis z jižního Tyrolska : Sedím pod křížem na vrcholu hory. Pod jedním z nesčetných křížů, které lidé vynesli z údolí na alpské vrcholky a které jakoby vytvářely rozlehlou křesťanskou korunu nad jižním Tyrolskem. Jakoby k nám ten kříž promlouval, že neexistuje růst nebo výstup ~~na vrchol~~ k něčemu podstatnému, když Kristus ten výstup už před námi nevykonal. Kolem je naprosté ticho, můj pohled se stáčí k východu, kde za mnoha vrcholky vychází slunce. Zdá se ů jak se to jeví s tohoto místa & že od prvního jitra světa se nic nezměnilo. Vybavuji si jeden obraz z knihy Genesis: Duch Stvořitel nad vodami. On je jedinou tvůrčí Skutečností. Mám dojem, že jeho Ducha přímo cítím. Vítr a skály, světlo a nebe jsou v tomto okamžiku jedno. Do radosti, že se zde stýkají pohromadě všechny čtyři elementy živlů, proniká poznání : co člověk uskutečňuje na zemi, to není nic jiného než proměnování obrovského počátečního daru. K tomu, abych pochopil tuhle fundamentální skutečnost, musel jsem vystoupit až semnehoru, do výšky téměř 3 tisíce metrů, sám a velmi namáhavě. A to podstatně překonává. Mohl bych zůstat u toho, že bych lišoval porušení původní rovnováhy v Božím plánu stvoření, kdyby vedle mně nebyl vztyčen železný kříž. Nic není ztraceno; všechno je možné. Kristova láska nás provází. Mohu pokojně sestoupit dolů klidem, kteří mi důvěřují, a vrátit se ke své práci : kříž zachrání všechno.

P Ř Í P R A V A N A S E T K Á N Í V Ř Í M Ě

V Římě od počátku podzimu začaly usilovnější přípravy na setkání. Ve všech částech města se římská mládež snaží ve spolupráci se správou místních obcí a farností projevit znamení naděje, aby se tyto obce podílely společně na setkání. Také řádová společenství přispějí v přijímání poutníků svým podílem.

V různých evropských zemích probíhají přípravy během podzimu ještě horlivěji než předloni :

- V každé zemi putuje kříž od místa k místu, aby postupně spojil všechny, kdo se připravují na setkání (i ty, kteří se do Říma nedostanou). Prochází-li kříž nějakým místem, vyzývá zcela konkrétně k tomu, "abychom se přidali ke Vzkříšenému na jeho pouti, když putuje celým lidstvem" (z Dopisu v Varšavy). Především ve větších městech se kříž dostává na nejrůznější místa; tato poutní cesta je všeobecná, vůbec se netýká jen některých zvláštních skupin.

- Na mnoha místech se buď jednorázově nebo opakovaně konají modlitby za usmíření. V dalším textu je jeden takový vzorový program, jak uspořádat tuto modlitbu. Často se tyto modlitby konají při zastavení poutní cesty kříže. ..

- Prozatímní skupiny se během podzimu sejdou alespoň čtyřikrát, aby společně promyslely podstatné otázky : V celé Evropě se mladí i dospělí lidé scházejí, aby si vyměnili názory na témata z Evropského letního setkání v Taizé. Tato témata jsou doatečně široká a podstatně pojatá, aby řekla něco i těm, kdo se ani nedostali do Taizé, ani nebudou moci do Říma. Proto je důležité pozvat k těmto rozhovorům také "docela jiné" lidi. Doba příprav na římské setkání znamená pro ovizorium, v němž se lze jednou dvakrát měsíčně sejít po pravidelné společné modlitbě, v rodině nebo po bohoslužbě atd. Na konci tohoto období pak bude modlitba na rozloučenou místní obce s těmi, kdo odjedou do Říma.

Tak nebude setkání v Římě izolovanou záležitostí, ale bude zasazeno v kontinuitě života každého zúčastněného, takže ten se bude moci podílet i když sám do Říma nebude moci jet.

M O D L I T B A Z A U S M Í Ř N Í

P ř í p r a v a

Během letních evropských setkání v Taizé vznikla myšlenka scházet se v rámci příprav na římské setkání, a to jednou či dvakrát týdně k modlitbě za usmíření.

Nejde ani tak o to, aby se připravil velký zážitek, spíše jde o zcela prostou modlitbu, k níž se zvou lidé pocházející z nejrůznějších prostředí. Nezáleží na tom kolik se jich takové modlitby zúčastní : je to znamení touhy a hledání společenství křesťanů, kteří bydlí ve stejném místě, ale právě pro svou sociální i jinou různorodost se příliš často nescházejí. Taková modlitba otevírá možnost předložit Kristu radosti i těžkosti, naděje i trápení třeba ve vesnici, ve městě nebo v celém kraji.

Při zvaní k těmto modlitbám mohou setkávající se lidé objevit mezi sebou některé dary, které Bůh vkládá do každého z nás. Tyto objevy mohou být tím větší, čím více se vykročí z kruhů, v nichž se lidé znají už příliš dobře.

Často se může taková modlitba za usmíření setkat i se zastavením poutní cesty kříže. Neputuje-li kříž ve vašem kraji, můžete se zvolit nějaký jiný kříž, který se užívá ve farnosti při jiných příležitostech - zvláště pokud někteří z vás chtějí zakončit tuto modlitbu zvláštní modlitbou u kříže.

Aby se společná modlitba zbytečně nezdržovala a aby při ní nebylo nevhodné domlouvání, a aby proběhla v důstojném tichu, měla by malá skupinka předem stanovit průběh, zpěvy, čtení a prosby. Chvilku před společnou modlitbou lze využít k přezpívání některých zpěvů,; vedle prostých meditativních zpěvů, které mnozí dobře znají, nebo kterým se lze snadno naučit, by se měly vyhledat také písně, které se často zpívají ve farnostiv krajích apod.

Návrh na modlitbu za usmíření

Meditativní zpěv (prostý, delší dobu opakovaný zpěv, aby přítomní měli dost času k vnitřní přípravě na modlitbu).

Žalm 86 (85) s Aleluja zpávaným mezi jednotlivými verši.

Čtení (Ef 4, 1 - 6)

Mezizpěv

Evangelium (Mt 5, 43 - 48)

Delší chvíle ticha (jedná)

Přímluvy (vyhledejte předem prosby aktuální v daném kraji nebo užíjte prosb uvedené v dalším textu. Po každé prosbě se zpívá Kyrie eleison);

- Shromáždili jsme se k oslabě tvého odpuštění a abychom společně slavili usmíření; prosíme tě, Pane, za všechny, kdo trpí v prodivenstvích a nepochopením druhých.

- Prosíme tě za oběti války, násilí a bezpráví.

- Prosíme tě za všechny, kdo jsou odpovědní v universální církvi a ve všechkřesťanských společnostech.

- Prosíme tě za mír ve světě, za ty kdo rozhodují v národech a mají zane odpovědnost.

- Prosíme tě za všechny bezmocné a opuštěné, za nemocné, za vězně a za staré lidi.

- Prosíme tě za naše rodiny a za všechny, kdo nám jsou svěřeni.

Prosíme tě za všechny, kdo nasazují svůj život províru.

- Prosíme tě za všechny, kdo hledají své životní povolání a poslání.

- Prosíme tě za naše církevní společenství; dej, prosíme, aby byla opravdovými zaameními tvé přítomnosti mezi lidmi.

- (další volné modlitby či prosby)

Otče náš

Meditativní zpěvy (mohou sloužit jako přechod k modlitbě u kříže nebo k ještě delšímu setrvání v kostele)

B O Ž Í V Ý Z V Y

Mnozí o tomto podzimu sáhnou doma znovu, ať už sami nebo společně s dalšími, po úvodních tématech, jak zazněla v Taizé. V minulých dopisech z Taizé bylo několik myšlenek o největším daru který nám Bůh dal všem : je to jeho odpuštění. Dnes jde o výzvu kterou se obrací na každého. Komunikace a rozhovory ve skupinách budou snazší a bohatší, když si každý přečte tento text předem a když si vyhledá příslušné odkazy v bibli. Když se skupina sejde, může se přímo začít s otázkami, jež jsou na konci tohoto textu. Když někdo přemýšlí o tomto textu sám pro sebe, stojí zato, aby si přečetl udané místa v bibli v této souvislosti a aby setrval déle u jednotlivých veršů.

- o - o - o -

Výzva, kterou se na nás Bůh obrací, neplatí jen pro jedno jediné naše životní rozhodnutí. "On volá každého jeho jménem" (Jan 10,3). Zná každého. Písmo to vyjadřuje symbolicky takto : On dává každému "bílý kámen a na něm bude vyryto nové jméno, které nikdo jiný nezná leč ten, kdo ho dostane" (Zj 2,17)

Tomuto zavolání porozumíme, když nejprve objevíme, že snad jsme už dlouhou dobu na cestě. Bůh nás vyzývá, abychom na této cestě šli dále, přes všechno naše přešlapování. Touto láskyplnou výzvou nám Bůh nechce brát svobodu, ale chce nás vést k plné seberealizaci.

Bůh nás volá takové jací dnes jsme. Nečekejme na to, až budeme dokonalí, že pak půjdeme za Kristem. Bůh uložil poklad evangelia do hliněných nádob, což jsme my (2 Kor 4,7). Pro Jeremiáše není překážkou, že je "ještě tak mladý" (Jr 1, 4 - 8). Petrovi dává Ježíš pochopit, že ani jeho hříchy nejsou napřekážku (Lk 5,1-11). Marie je odhodlána důvěřovat a přitom vůbec nechápa, jaký dosah má její "ano" (Lk 1, 26 - 45). Každému Bůh říká : Neboj se ! Naplnuje naši křehkost svým Duchem a nikdy nám neodpírá to, zač ho prosíme (Lk 11, 13).

Abychom mohli na jeho výzvu odpovědět, vkládá Bůh do každého z nás dary. Važme si svých darů, nezlehčujme je. Nebychom zlehčovali samého Boha. Pokaždé, když něco ze sebe darujeme jiným, objevíme v sobě něco více z darů, které do nás Bůh vložil.

Každému člověku svěřil Bůh jednoho nebo více lidí ; již v tom rozeznáváme jeksi počátek jeho výzvy. Nejdě ani tak o to, abychom těm lidem udělili co nejlepší rady, ale o to, abychom jim nejdříve naslouchali a snažili se je pochopit, tak jako my přece také potřebujeme, aby nám druzí naslouchali a chápali nás. Často druhé nejlépe pochopíme teprve skze své rány. Naše křehkost nás činí ještě lidštějšími. Naše viditelné i nezjevné trápení se může stát blahodárným zdrojem : slzavé údolí se stane pramenišťem (Ž 84, 7).

Když doma nesloucháme Bohu v četbě Písma svatého, v mlčení a v modlitbě a když se tak připravujeme přijímat u sebe ty druhé a naslouchat jim, stane se náš dům nebo náš pokoj nazaretským domem, Zacheovým domem (Lk 19, 1 - 10) a domem Marty a Marie (Lk 10. 38-42).

A jednoho dne se ovšem octneme před svým životním rozhodnutím, budeme mít zvolit cestu, na které pak vydáme celý svůj život. Trpělivé a pro mnohé velmi dlouhé hledání tohoto celoživotního odevzdání je už část naší věčnosti. Kristus hovoří o manželství a o celibátu jako o dvou absolutních cestách evangelia. Manželství je podobenstvím Kristovy lásky a jeho věčnosti navždycky (Mt 19. 3 - 6). Celibát je znamením neodvolatelné Kristovy lásky, očeká-

vání této lásky prožívaného tělem a duší (Lk 18, 28 - 30). V dnešní společnosti sotva najdeme nějakou operu, která by nám pomáhala nést celý život jednou přijaté rozhodnutí. A takovým rozhodnutím je stejným dílem celibát i manželství. A tak se Kristova výzva k neodvolatelné angažovanosti stává tím větší výzvou (ale přitom nemusíme konokoliv odsuzovat proto, že neměl dost sil, aby vytrval ve svémrozhodnutí pro celý život). Nikdo takové rozhodnutí nepřijímá jako silný člověk, ale daleko spíše jako věřící člověk, který si je vědom své ubohosti.

Otázky k promyšlení (vychází se z J 21, 15 - 19)

- Co to znamená odpovědět na Kristovu otázku : "Miluješ mě ?" Proč váhám s touto odpovědí, čeho se bojím ? Jsou v mém okolí lidé, kteří již odpověděli své ano pro celý život akteří by mě mohli na takové cestě provázet ?
- Odpověď : "Ty víš, že tě miluji ?", je zároveň Kristovou výzvou: Ujmi se těch, které ti svěřují. Které lidi mi svěřuje Bůh, nakrátko nebo na celý život ? Jak je mohu přijmout a jak jim mohu naslouchat, bez ohledu na to, zda mi jejich způsoby jsou příjemné nebo jsou docela jiní než já ?
- Jak mohu se svými možnostmi podporovat a provázet všechny ty, jimž Kristus svěřil nějakou službu, ať už v církevní obci nebo v univerzální církvi ?
- Ježíš nepřímou naznačuje Petrovi, že zemře mučednickou smrtí. V Římě se budeme modlit na místě, kde Petr spolu s mnoha jinými zaplatil životem za své nasazení. Jak mi může pomoci jejich svědectví, abych poznal, pochopil a přijal výzvu, se kterou se na mne Bůh obrací ? Jakou solidaritu můžeme žít se všemi, kdo dnes pro Krista a evangelium trpí, nebo dokonce obětují svůj život ?

x - x - x - x - x - x - x - x

V příštích dopisech z Taizé budou témata :

- Abychom se stali lidmi vzájemného sdílení a šířiteli pokoje
- Abychom žili v církvi opravdové společenství